

Foto: Tove Elin Berg

Gjertruds sigøynerorkester

Gjertruds Sigøynerorkester (GSO) har siden 1989 spesialisert seg på østeuropeisk sigøynermusikk fra Russland, Romania og framfor alt Ungarn. Grappa har tilegnet seg musikken i direkte møte og samarbeid med musikere i Budapest, og samarbeider fast med Ernest Bangó, en av Ungarns, og verdens, fremste cimbalister. GSO har turnert over store deler av Norge og Ungarn, deltatt på festivaler i inn og utland og utgitt sju CD-er. Grappa mottar ensemblestøtte fra Norsk kulturråd og feirer i 2024 sitt 35-årsjubileum.

I tillegg til stadig fordypning i østeuropeisk sigøynermusikk og turneer med ungarske sigøynermusikk-utøvere, har ensemblet en rekke ulike samarbeidspartnere innen folkemusikk og sjangeroverskridende prosjekter. GSO har samarbeid med blant andre den jødiske artisten Bente Kahan, sangeren Elias Akselsen, felespiller Susanne Lundeng, komponist og pianist Nils Henrik Asheim, samt artistene Britt Synnøve Johansen, Solfrid Molland, Pål Jackman og Helge Jordal. Samarbeidet med Nils Henrik Asheim resulterte i Spelemannspris i 2011 for CD-en «Mazurka – Remaking Chopin». De andre CD-utgivelsene har også blitt svært godt mottatt, ikke minst "På reis, på reis" (2017), sigøynersanger på norsk med Britt-Synnøve Johansen.

Østeuropeisk sigøynermusikk preges av brå skift, fra sår melankoli til fyrige danserytmer. Denne temperamentsfulle og virtuose musikkformen har elementer fra kunstmusikk, populærmusikk, jazz og ikke minst folkemusikk. Gjennom samarbeid med musikere i Budapest utvider og fornyer GSO stadig sitt repertoar og sin stilkunnskap innen denne sjangeren.

Musikk på vandring

Sigøynernes, jødernes og taternes skjebne som «vandrende folk» har ført til at deres kulturer har mottatt og formidlet kulturuttrykk over store områder og er preget av mange impulser. I tillegg til sin egen folkemusikk, har de «reisende» ofte formidlet den lokale folkemusikktradisjonen der de har slått seg ned. I annen «bruksmusikk», f.eks. dansemusikk eller restaurantmusikk, aner man impulser fra både folkemusikk, populærmelodier og klassisk europeisk musikktradisjon. Gjertruds Sigøynerorkester formidler noe av dette mangfoldet, med stemninger fra mørke restauranter i Budapest, folkefest i landsbyen, jødisk bryllup og norske taterbål.

Musikerne i Gjertruds Sigøynerorkester er profesjonelle, med allsidig bakgrunn.

Gjertrud Økland (fiolin) er primus motor og *primás* (ungarsk for musikalsk leder) i GSO. Hun er fiolinist i Stavanger symfoniorkester, men har en frodig frilanskarriere på si', og er bl.a. med i Kitchen Orchestra og Rockegruppa Wunderkammer, og mottok Mølster-prisen i 2018.

Georg Reiss (klarinet, tárogató) er frilansmusiker med base i Oslo, og er kanskje mest kjent som jazzklarinetist (bl.a. i Magnolia og Ophelia). Han har imidlertid spesialisert seg stadig mer på folkemusikk, bl.a. i gruppa Streif.

Tom Karlsrud (trekkspill) bor i Aurland og arbeider som distriktssmusiker og daglig leder i Lærdal musikkproduksjon. Han har bl.a. samarbeidet med en rekke folke-musikkutøvere.

Pål Thorstensen (kontrabass) er frilansmusiker i Risør, med solid bakgrunn innen jazz (bl.a. Moose Loose) og folkemusikk (bl.a. Oslo Tangoforening, Balkansemblet), og spilte bl.a. i den nordnorske visegruppa Boknakaran.

Trond Villa (bratsj) er kanskje mest kjent som folkrock og balkanfiolinist fra tida som frilansmusiker (bl.a. Folque, Folk og rackare, Balkansemblet). Han bor Midt-Telemark, har arbeidet i kulturskolen, og har fortsatt en allsidig frilansvirksomhet.

Helene Waage (cello, sang) er frilansmusiker med base i Midt-Telemark, 50% universitetslektor ved Nord universitet, og i sluttfasen som ph.d.-kandidat ved UiA. Hun har deltatt i mange prosjekter med ulike musikere og kunstnere, og har arbeidet mye med norske folkemusikk, bl.a. i trioen Glima.

Ernest Bangó (cimbalom) bor i Budapest og har spilt med flere av de fremste sigøynerkapellene i Ungarn, bl.a. med Roby Lakatos. Han har turnert over store deler av verden og også vært solist med flere internasjonale symfoniorkestre.

Mer info:

Hjemmeside: www.gjertruds.no Facebook: <https://www.facebook.com/gjertruds.no>

Solister med Gjertruds Sigøynerorkester

Helge Jordal

Helge Jordal er en av Norges mest profilerte skuespillere og er kjent fra en lang rekke filmer, bl.a. Orions belte, Landstrykere og Nattseilere, og teaterforestillinger og musikal, bl.a. Jeppe på Bjerget, Spelemann på taket og soloforestillingen Førstereis. Han har vært ansatt ved flere norske institusjonsteatre, bl.a. Nationaltheatret, og har mottatt en mengde priser og utmerkelser: i 2006 ble han utnevnt til Ridder av St. Olavs orden og i 2009 ble han tildelt Amanda-komiteens ærespris. I tillegg til at han har ordet i sin makt er han også en dyktig og medrivende vokalist med stor uttrykkskraft.

Britt-Synnøve Johansen

Britt-Synnøve har vært utøvende artist siden 1989, da representerte hun Norge i Melodi Grand Prix. Hun har arbeidet med mange ulike musikksjangre og har samarbeidet med artister som Delbert McClinton, Don Wise, Ole Paus og Vamp. Hun har vært solist med orkestre som Kongelige Norske Marines Musikkorps og Stavanger Symfoniorkester og hatt hovedroller i flere store musikaler. Britt-Synnøve er kjent for sine sterke fremføringer av Edith Piafs sanger og utgivelsen

Mot himmelen i Paris – Piaf på norsk, samt andre kritikerroste utgivelser, *Skyt meg med tre roser – Argentinsk tango på norsk*, barneplaten *Skakke sanger*, og *Mørk salong*. Se: www.brittsynnove.no

Solfrid Molland

Solfrid Molland er sanger, pianist og komponist. Hun vokste opp med russisk folkemusikk, sigøynermusikk og vestlig kunstmusikk. Dette musikkuniverset preger hennes konserter og komposisjoner. På reiser som gatemusikant i Europa lærte hun sigøynersanger av rom-musikere, og skrev musikk inspirert av ulike katedraler hun møtte på veien. Denne

musikken ga hun ut på albumene *Katedral for Tapte Drømmer* (2011) og *Musikken er mitt Fedreland* (2014). I 2015 ble hun tildelt Oslo Bys Kunstnerpris for dette arbeidet. Hennes nyeste utgivelser, *Forvandling* (2016) og *Håpets kappe* (2020), har fått strålende mottakelser.

Elias Akselsen

Elias Akselsen har med sin kraftfulle, klare og inderlige stemme markert seg som en fremragende representant for tatertradisjonen. Han har gitt ut flere album og holdt en rekke konserter med sine sterke framføringer av tater-sanger. Tidligere har han blant annet samarbeidet med trubadurene

Cornelis Vreeswijk og Fred Åkerström i Sverige. Etter at han kom tilbake til Norge har han drevet en omfattende tradisjonsformidling, bl.a. i samarbeid med vokalist Veronica Akselsen, hans datter, og musikerne Stian Carstensen og Ola Kvernberg.

Ernö Kallai Kiss jr.

Ernö Kallai Kiss jr. er en av verdens fremste fiolinsolister innen sigøynermusikk-sjangeren. Han begynte å spille fiolin som 7-åring og vant som 9-åring Ungarns nasjonale fiolin-konkurransen. Allerede som 14-åring var han leder for sitt eget ensemble. Han har opptrådt på de mest prestisjefylte scenene i Ungarn og opptrer regelmessig i Ungarsk tv og radio. Han har i en årrekke spilt på det berømte Danubius Grand Hotell på Margetøya i Budapest, i tillegg til konsertsuksesser i en rekke land verden over, bl.a. i Canada og USA.

HVA PRESSEN SKRIVER OM GJERTRUDS SIGØYNERORKESTER

PLATEANMELDELSER

"Dette fyrverkeriet av et band lyser opp stemmeprakten til Britt-Synnøve Johansen, som har oversatt 11 sanger til gnistrende nynorsk for anledningen."

- FREDRIK WANDERUP I DAGBLADET 17.11.2017:
"WANDERUPS UTVALGTE", OM «PÅ REIS, PÅ REIS»

"Skapt for hverandre

Sterke navn på hvert sitt hold, og sammen er de en eksplisiv blanding."

- GEIR FLATØE I STAVANGER AFTENBLAD, 22.09.2017,
OM «PÅ REIS, PÅ REIS» – M TERNINGKAST 5

"Pirrer kolossalt

Du skal være bra sidrumpa og rimelig fiendtlig innstilt for ikke å bli revet med (...) Her er lidenskap, enten det er høyintensive rytmer eller smertefull melankoli. Kort sagt et knallalbum!"

- PER IVAR HENRIKSBO I GUDBRANDSDØLEN, 19.04.2012,
OM «NORDISK SIGØYNER» – M TERNINGKAST 5

"Store følelser, hurtige temposkifter og grasiøst spill er en kort oppsummering av «Nordisk sigøyner». Gjertruds Sigøynerorkester (...) imponerer med et fascinerende samspill som kan ta pusten fra en hver. "

- VERONIKA SØRUM I ADRESSEAVISEN, 18.04.2012,
OM «NORDISK SIGØYNER» – M TERNINGKAST 5

"Stemningen spenner fra det stille til det ville, fra vemod til jubel. (...) Herlig, herlig, alt sammen."

- GEIR HOVEN SJØ I ØSTLENDINGEN, 17.04.2012,
OM «NORDISK SIGØYNER» – M TERNINGKAST 5

På denne plata viser musikerne at de mestrer sjangeren til fulle. Det er nydelig reint og presist, uten å miste intensitet i følelsene, som jo skal flomme.

- MARIANNE LYSTRUP I VÅRT LAND, 12.04.2012,
OM «NORDISK SIGØYNER»

"Velklinkende ambassadører

Du vil «kjenne» musikken likevel. Den berører. Selvsagt også fordi den blir fremragende framført."

- HELGE OTTESEN I VARDEN, 04.04.2012,
OM «NORDISK SIGØYNER» – M TERNINGKAST 5

"I enda større grad enn tidligere går de til kjernen av sin utvalgte musikktradisjon, og utviser en lidenskap til musikken som slår virtuose gnister."

- MODE STEINKJER I DAGSAVISEN, 03.04.2012,
OM «NORDISK SIGØYNER»

"Gjertrud Økland og hennes kolleger leverer musikk som er innsmigrerende og romantisk så vel som virtuos, kraftfull og energisk.(...) "Nordisk sigøyner" understreker at dette er en gjeng feinsschmeckere som har musikken godt under huden."

- ANNE-LISE SURTEVJU I TELEMARSAVISA, 03.04.2012,
OM «NORDISK SIGØYNER» – M TERNINGKAST 5

"Den sjettede CD-en er en perle, levert av meget dyktige musikere (...) Spillestilen er helt unik og platen framstår som meget autentisk. Med forbausende temposkiftninger kommer både livslysten og melankolien fram."

- PAULA BJERTNES I HAMAR ARBEIDERBLAD, 27.03.2012,
OM «NORDISK SIGØYNER» – M TERNINGKAST 6

KONSERTANMELDELSER

- Haugesundske Gjertrud Økland og hennes orkester laget et trøkk og en slik stemning i lokalet at det kun var å gi seg ende over. Med øst-europeisk musikk, fra Russland, Romania og Ungarn tok de den fullpakke salen med storm - og orkan i kastene. Heftig, heftig.

SVEIN O. HANSEN, KARMSUND, 31.10.2008,
ETTER KONSERT UNDER KULTURNATT, HAUGESUND

- "Vill, vakker, lekende, temperamentsfull, melankolsk og lengtende". Slik beskrives sigøynermusikken, og slik låt også tonene som Gjertruds sigøynerorkester tryllet fram for en fullsatt foajé i Stavanger konserthus i går.

ROGALANDS AVIS 15.10.2007
ETTER KONSERT I STAVANGER KONSERTHUS

- Det var en deilig samspilt gjeng som sprudlet av musikkglede. Det var et ensemble som spilte denne spesielle og spennende musikken mye bedre enn orkestre vi som turist har hørt når vi har vært på besøk i Øst-Europa.

BODVAR LOTSBERG I ØSTLENDINGEN, 27/10-00
ETTER KONSERT PÅ ELVARHEIM I ELVERUM

- ... en gjeng som musiserte noe aldeles medrivende intenst, følsomt og teknisk overdådig...

FEDRELANDSVENNEN, 17.11.1999,
ETTER KONSERT I MUSIKKENS HUS, KRISTIANSAND

- Det haglet med superlativer etter konserten. En representant for fagforeningen takket for "magisk musikk fra magiske venner, en musikk som ikke kjenner noen grenser"

SVALBARDPOSTEN, 7.11.1997, ETTER KONSERT I DET RUSSISKE GRUVEARBEIDERSAMFUNNET I PYRAMIDEN

- Lytt og bli glad.

ASKER OG BÆRUM BUDSTIKKE, 27.10.97,
ETTER KONSERT PÅ MUSIKKPLEKKEN I SANDVIKA

- Gjertrud Økland er verken psykolog eller psykiater. Likevel kan hun løfte sine klienter fra sorgtung depresjon til jublende latter og applaus i løpet av fem minutter.

- De 350 tilskuerne fikk en leksjon i østeuropeisk sigøynermusikk de neppe glemmer den første uken. - Stykkene har stort sett det til felles at de begynner mørkt og smektende sentimentalt for så å stige i tempo til det feiende ekstatiske før det hele ender PANG! Persist midt i fleisen på tilhøreren.

BERGENS TIDENDE, JUNI 1993,
ETTER KONSERT UNDER FESTSPILLENE I BERGEN